

Sygn. akt V CSK 583/07

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa H. A.

przeciwko P. M.

z udziałem interwenientki ubocznej A. R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2008 r.,

skargi kasacyjnej interwenientki ubocznej A. R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 26 kwietnia 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 23 czerwca 2006 r. zasądził na podstawie art. 299 k.s.h. od pozwanego P. M. na rzecz powoda H. A. – wierzyciela spółki z o.o. „M.(...)” 95.960,98 zł. z tytułu jego odpowiedzialności jako prezesa zarządu tej spółki,

pełniącego funkcję w okresie od października 2000 r. do 19 lipca 2004 r. Pozwany, nie zgłaszając w czas wniosku o upadłość spółki, doprowadził do tego, że powód nie może zaspokoić swoich wierzytelności wobec niej z powodu bezskuteczności prowadzonej egzekucji komorniczej. Z ustaleń tego Sądu wynika, że powód uzyskał przeciwko Spółce dwa nakazy zapłaty: z dnia 6 lutego 2004 r. w sprawie X GNc (...) Sądu Okręgowego w W. na kwotę 100.000 zł. oraz z dnia 12 marca 2004 r. w sprawie X GNc (...) tegoż Sądu na kwotę 125.750,98 zł., które zostały skierowane do egzekucji. Dodatkowo w dniu 18 marca 2005 r. wszczął egzekucję przeciwko Spółce inny wierzyciel P.(...) GmbH z Niemiec na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie X GC (...). Egzekucja z wniosku powoda przeciwko spółce „M.(...)” była skuteczna od złożenia wniosków egzekucyjnych w 2004 r. do około połowy 2005 r. Obecnie wpływające kwoty są drobne i nie mają wpływu na spłatę zadłużenia. Aktualnie Spółka jest zadłużona na kwotę 144.000 zł. na rzecz wierzyciela H. A., a łącznie z wierzytelnością P.(...) GmbH zadłużenie jej przekracza 500.000 zł. Według ustaleń Sądu, spółka „M.(...)” występuje jednocześnie w charakterze wierzyciela w sprawie I Km (...) Komornika działającego przy Sądzie Rejonowym w O. o zapłatę 132.715,27 zł., jednakże wyegzekwowane w tej sprawie kwoty są przekazywane innym wierzycielom, a nie Spółce.

Obecnie egzekucja przeciwko Spółce pozostaje bezskuteczna, wobec braku jej majątku podlegajacemu zajęciu, a odmienne twierdzenia pozwanego w tym przedmiocie nie mają pokrycia w rzeczywistości. Stosownie do art. 21 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego, członkowie zarządu spółki mają obowiązek, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości, czego pozwany nie zrobił. Naruszenie tego obowiązku uzasadnia jego odpowiedzialność odszkodowawczą wobec wierzycieli Spółki na podstawie art. 299 k.s.h., gdyż pozwany nie wykazał, że zachodzą przesłanki uwalniające go od tej odpowiedzialności, przewidziane w art. 299 § 2 k.s.h. Dlatego powództwo podlegało uwzględnieniu.

Apelacja pozwanego od tego rozstrzygnięcia została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 26 kwietnia 2007 r., który podzielił ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego. Sąd ten podkreślił, że dochodzona przez powoda wierzytelność pozostaje w dalszym ciągu niezaspokojona, a z zeznań komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wniosku powoda wynika, że egzekucja ta jest bezskuteczna. Pozwany nie wskazał majątku Spółki, z którego mogłoby dojść do

zaspokojenia wierzytelności stwierdzonych tytułami wykonawczymi, stąd też przypisanie mu odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. było prawidłowe.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną interwenientka uboczna, która wstąpiła do sprawy po stronie pozwanego w postępowaniu apelacyjnym. W pierwszym rzędzie zarzuciła naruszenie przepisów procesowych przez pominięcie części materiału dowodowego, z którego wynika, że Spółka posiada majątek, do którego mogłaby zostać skierowana egzekucja oraz niewyjaśnienie, czy powód posiada legitymację czynną w niniejszym procesie, czy też, jak zarzuciła interwenientka, utracił ją na skutek dokonania przelewu dochodzonej wierzytelności (art. 378 § 1, art. 382 w zw. z art. 79 k.p.c.). Konstrukcja podstawy materialnoprawnej skargi opiera się na zarzucie naruszenia art. 299 § 1 k.s.h., kwestionowaniu odszkodowawczego charakteru opartej na tym przepisie odpowiedzialności oraz prezentowaniu poglądu o gwarancyjnej istocie tej odpowiedzialności. Skarżąca wnosi o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny wykazał niekonsekwencję procesową w niniejszej sprawie. Polega ona na tym, że z jednej strony dopuścił interwencję w postępowaniu apelacyjnym, z drugiej zaś nie odniósł się w ogóle do twierdzeń i wniosków dowodowych interwenientki, co jest ewidentnym uchybieniem proceduralnym. O tym, że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy świadczy wyrok tegoż Sądu wydany w innym składzie w dniu 11 maja 2007 r. w sprawie z powództwa kolejnego wierzyciela Spółki dochodzącego odszkodowania na podstawie art. 299 k.s.h. przeciwko temu samemu pozwanemu oraz z udziałem tej samej interwenientki, która wstąpiła do sprawy także dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. W tamtej, bliźniaczo podobnej sprawie, Sąd Apelacyjny uwzględnił argumentację obrony interwenientki, zmienił wyrok Sądu I – ej Instancji i oddalił powództwo. Wprawdzie ocena dowodów dokonana w tamtej nie wiąże Sądu w sprawie niniejszej, ale potwierdza w sposób niewątpliwy konieczność ustosunkowania się do argumentacji interwenientki. Okoliczność zaś, że w tym samym Sądzie doszło do rozbieżności orzecznictwa w takich samych rodzajowo sprawach dodatkowo przemawia za tym, że zaskarżony wyrok nie mógł się ostać (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398¹⁵ i w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy przedwczesne jest ustosunkowywanie się do zarzutu naruszenia art. 299 k.s.h. Wystarczy więc wskazać, że w judykaturze zdecydowanie przeważa stanowisko o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności na

podstawie tego przepisu (por. ostatnio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2008 r. IV CSK 430/07, niepubl. i powołane tam dalsze, liczne orzeczenia).

Nieusprawiedliwiony okazał się natomiast zarzut niewyjaśnienia wątpliwości skarżącej, czy powód nie dokonał przelewu dochodzonej wierzytelności, na skutek czego, jej zdaniem, mógłby on utracić legitymację w niniejszym procesie. Skarżąca nie wykazała bowiem, że przelew taki nastąpił przed wniesieniem sprawy. Ewentualne zaś dokonanie przelewu w trakcie postępowania nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy (art. 192 pkt 3 k.p.c.).

Z podanych przyczyn orzeczono jak w sentencji.